

Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה פ' וישלח תש"ע לכבוד בת המצוה רעות כרמיאל

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

שבת שלום וברכת מזל טוב לבת המצוה רעות סימה כרמיאל ולהורים ליוסי ולנעמי ולכל המשפחה. עם כל משפחה נוספת בקהילה אנו שמחים, אבל לכם זכינו להיות תחנה חשובה בחייכם בין רמת-גן לביתכם החדש בלוזית. אמר לי רבה של רמת-גן, הרב יעקב אריאל שליט"א שעם יוסי כרמיאל קבלנו את בעל הקורא המדויק והטוב ביותר של רמת-גן. יוסי ונעמי אנו מברכים אתכם שתצליחו בכל אשר תלכו. רעות, השבוע, בכ"ג כסלו, ערב חנוכה את נכנסת לעולם המצוות. באותו זמן שהיוונים רצו להשכיח מאתנו את התורה וכפו עלינו לא לקיים חלק מהמצוות, כגון השבת, את רעות מתחילה כגדולה מדי יום ביומו להוסיף נר מצוה בעם ישראל. תדעי לך, שבכל דבר שאדם עושה לשם שמים יש מצוה. את אוהבת לטייל בארץ ישראל וזו בוודאי מצוה ללכת בה ד' אמות. את אוהבת לנגן בפסנתר ובאורגן, גם זו מצוה לשמח אלוקים ואדם בניגונים, כפי שאנו אומרים בבוקר (תהלים קט): הָלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר... הָלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב. ואפילו ממשחק הדמקה ניתן ללמוד איך לעבוד את ה'. כך מסופר על הצדיק ר' נחום מטשיפנישי מחסידות רוזין, שפעם באחד מלילות חנוכה נכנס לבית מדרשו וראה שם חסידיו משחקים בדמקה, במקום ללמוד תורה. הם קצת נבהלו ממנו שתפס אותם בקלקלתם ואז שאל אותם: הידעתם את כללי משחק הדמקה? שתקו החסידים. אמר להם הצדיק ר' נחום: אני אגיד לכם את הכללים: נותנים אחד בשביל לקחת שנים. שני צעדים בבת אחת אסור ללכת. הולכים רק למעלה ולא למטה. כשמגיעים למעלה, אפשר כבר ללכת לכל מקום שרוצים. רעות, אני מברך אותך שתמיד תלכי למעלה, צעד אחר צעד ותקיימי את המצוות בשמחה ובטוב לבב ותאירי לעם ישראל מאישיותך הטובה והמאירה. ובשם הקהילה נמסור לך בסוף התפילה ספר. ואני מברך אותך שהקב"ה ימלא את כל משאלות לבך לטובה ולברכה.

דרשה פ' וישלח תש"ע בנושא:

שחרור גלעד שליט

מאת הרב דוד אברהם ספקטור

שבת שלום. היום קראנו בתורה על חטיפת דינה על ידי אנשי שכס ושחרורה ע"י מבצע צבאי של שמעון ולוי. (לד, כו) וַיִּקְחוּ אֶת דִּינָה מִבֵּית שָׁכֵם וַיֵּצְאוּ. קדם לזה משא ומתן להסדרת הנושא ע"י ברית-מילה. גם היום אנחנו בתוך ויכוח קשה בחברה הישראלית בין אלה שמבקשים לשחרר את החייל החטוף גלעד שליט בכל מחיר לבין אלה שדורשים לשחרר רק מחבלים בודדים תמורת גלעד שליט. השאלה: מי צודק? כנראה ששניהם קצת צודקים. לכתחילה הלכה כמסקנות ועדת שמגר, כפי שפורסם לא רשמית בעיתונות (ידיעות-אחרונות 23.6.09). הועדה בראשות השופט בדימוס מאיר שמגר יחד עם האלוף במילואים עמוס ירון והפרופסור לפילוסופיה אסא כשר סיכמו שלא לפרסום, ש"חילופי שבויים [הם] לא בכל מחיר" אלא ש"תמורת שבויי ישראל חי, תסכים ישראל לשחרר מחבלים ספורים. אבל תמורת שבויים מתים, רק גופות". וכך נפסק בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רנב, סעיף ד): "אין פוֹדֵין השבויים יותר מכדי דמיהם, מפני תיקון העולם, שלא יהיו האויבים מוסרים עצמם עליהם לשבותם". ושחרור מחבלים ספורים כהמלצת ועדת שמגר שלא פורסמה הוא מחיר מקובל בעולם או כלשון חז"ל: "מכדי דמיהם". לעומתה ממשלת ישראל הסכימה לשחרר קרוב לאלף מחבלים עבור שחרור גלעד שליט, שזה לכל הדעות "יותר מכדי דמיהם". מכל מקום כותבים התוספות (גיטין נח.): "כי איכא סכנת נפשות פוֹדֵין שבויין יותר על כדי דמיהם". וזה המצב של גלעד שליט הנמצא בסכנת נפשות, כפי שכתב הרמב"ם (מתנות עניים ח, י): "השבוי הוא בכלל הרעבים והצמאים והערומים ועומד בסכנת נפשות". ולכן מוכנה ממשלת ישראל לשלם מחיר מופרז "יותר מכדי דמיהם", כדי שישוּב חי. וכך מסופר במסכת גיטין (נח.): "מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לכרך גדול שברומי, אמרו לו: תינוק אחד (ילד יהודי) יש בבית האסורים... לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה "יותר מכדי דמיהם", במחיר מופרז. מכל מקום יש פוסקים (ע' פתחי תשובה יורה דעה סימן רנב ס"ק ד) שחולקים על התוספות וסוברים שאפילו במצב של פיקוח נפש של החטוף אין לשלם מחיר מופרז אלא "דאפילו בעומד להריגה אין פוֹדֵין יותר מכדי דמיו". פשוט שאם היה אפשר לשחרר את גלעד שליט במבצע צבאי כמו ששחרר אברהם אבינו את השבוי לוט וכמו ששחררו שמעון ולוי את החטופה דינה, ממשלת ישראל היתה מורה לצה"ל לשחרר את גלעד שליט כמו שיוני נתניהו הי"ד, אחיו של ראש ממשלת ישראל דהיום, שחרר עם חייליו בזמנו את החטופים באנטבה. ואנו מתפללים עם כל בית ישראל שאחינו גלעד בן אביבה הנתון בצרה ובשביה, המקום ירחם עליו ויוציא אותו מאפלה לאורה בזמן קריב ונאמר אמן.